

stris opib⁹ dant virtutē efficaciā ⁊ valorem.
qz sine his oia opa vacua sunt meriti ⁊ vir-
tutis. Nam de p̄stantia dicit Greg. Qd̄ aīa
est in corpe: granū in palea: hoc est p̄stantia
in ope. De p̄tinuitate vō dicit. Qui pseue,
rauerit v̄sqz in finez hic salu⁹ erit. Hec duo
breuiter p̄curretes sciendū ē q̄ triplex est cō-
stantia. s. deuotōis. opatiōis. ⁊ tribulatōis.
in quib⁹ verissime virtus p̄stantie dīoscit. q̄
in singulis istis tribus mutat nomē. Nam
p̄stantia vt est deuotōis voca⁹ p̄fidētia. prout
aut̄ est opatiōis dicit magnificētia q̄si ma-
gna faciēt. cu⁹ vō est tribulatōis voca⁹ pati-
entia vel tolerātia. Est itaqz p̄stantia deuotio-
nis cū deuoti hōies magna fiduciā in deum
hōbētes audēt magna petere: ⁊ petita fiduci-
aliter sine hesitatōe sperare. ⁊ tales q̄ntum/
cūqz audere possunt: tantū erūt sine dubio
accepturi: iurta. pmissiō dñi. Quēcunqz lo-
cum calcauerit pes vester. vester erit. Qd̄ ex-
ponit Ber. dices. Quaten⁹ pedē fiducie p̄/
rexeris ea ten⁹ possidebis. ⁊ hec magnanimi-
tas deuotōis a sanctis doctorib⁹ cōmendat.
Hinc Ber. Sunt qui ascēdentes ad cor-
altū: de maiori spūs alacritatē ⁊ puritate cō-
scientie magnanimores facti p̄sueuerūt au-
dere magna. ⁊ hi p̄ fidei magnitudine digni-
inueniuntur qui inducunt in omnē plenitu-
dinē grātia⁹: dñi. pmissiō. Cade mēsura
q̄ mensi fueritis t̄c. Magna ergo fides ma-
gna meret. tales ergo magna audēt q̄r̄ ma-
gni sunt. ⁊ que audēt obtinet. Secūda cōsta-
tia est opatiōis p̄ quā audacter audem⁹ ag-
gredi difficultia ardua ⁊ laboriosa opa exerce-
re. De hac cōstantia opis dicit Proverbi.
Cogitatōes robusti semp̄i abūdantia sun-
piger aut̄ in egestate est semp̄. manus autē
fortiū dinitias parat. Tūc ergo p̄stantia opa-
tionis cōsequimur: si in dei opib⁹ asuefacti
grātia ⁊ laboriosa aggredi nō primeſcimus
De quib⁹ dicit Hiere. ix. Ingressi sunt ar-
dāna ⁊ ascedunt rupes. Hinc Job. xxix. In
arduis ponat nidū suuz. Qd̄ est dicere. In
arduis. s. opib⁹ ponat nidū cōuersatōis sue
Tic ⁊ nos opem⁹ ardua ⁊ difficultia imitā-
tes p̄ modulo nostro dñm. cni⁹ omnia opa
erāt difficultia ⁊ pfecta. Hinc hortat nos do-
min⁹ ysa. xxxv. Cōfortate manus dissolutas

⁊ genua debilia roborate. Tercia p̄stantia cō-
sistit in imp̄terita suffertē tribulationuz.
cum patiēter imo libenter ⁊ intrepide suffe-
rimus quascūqz tribulatiōes. siue sint passi-
ones innate quas ex corruptiōe nature suffe-
rimus: per quas tanqz per machinas demo-
nes nos impugnāt. siue sint passiones illas/
te quib⁹ dñs misericorditer nos affugit. si/
ue etiā sint passiones affectate: hoc est volū/
tarie assumptae. In quibus omib⁹ si deo pla-
cere cupimus: debem⁹ imp̄teriti stare ⁊ in/
cōcussi. Secundo habeam⁹ in opere non so-
lum cōstantiam: sed etiā cōtinuitatem. vt
sicut fortia opera facimus per cōstantiaz: sic
eadem fortia sunt multa per p̄tinuitatē. Qd̄
Eccl. monemur. vbi dicit. Quodcūqz po-
test manus tua facere instanter operare. q̄a
nec sapientia: nec scientia: erūt apud inferos
quo tu p̄peras. Item Eccl. viii. Jane semi-
na semen tuu⁹: ⁊ vespere non cesser manus
tua. quia erit merces operi tuo. Hinc Ber.
Nulla vñqz seruū dei inueniat. non dico di-
ea sed nec hora: nisi vel exercitij labore vel p/
ficiendi studio: vel in experientie dulcedine.
vel fruendi gaudio. Ad qd̄ p̄ducat nos t̄c.

CVI. De sancta Cecilia.

O Ecilia famula
tua domīe q̄si apis tibi argumē-
tosa deseruit. Dicit Sapientia.
Brevis in volatilibus apis: ⁊ initium dul-
coris habet fructus eius Eccl. xij. In verbis
xpoſitōis p̄aino cōmendat ecclesia istaz vir-
ginem comparās eam api propter solertiaz
operandi. Habet autē apis vt in libro de na-
turis dicitur multas proprietates in opera-
tione mellis sui. quibus informamur vt si
mel spūſanci in alueolo cordis nostri com-
portare cupimus: istam apeculā imitemur.
Haz et ista virgo sancta Cecilia imitata est
eam: et ex hoc mel scilicet spiritus sanctus (de
quo dicit Eccl. xxiij. Spiritus meus super
mel dulcis) in sui cordis alueolo aportauit:
⁊ per consequētū nūc est translata ad gaudia
celi. vbi sicut Job. xx. dicit. Riuulis flumis
torrentis mellis ⁊ butiri perpetuo sociatur.
A Hic aut̄ octo p̄petrates apū quib⁹

Bermon

M^o 8to app late B xpri

in confectione mellis quasi naturaliter se exercent. Primum enim opus eorum persistit in alueoli purgatione. secundum in circumlimitatione. tertium in apum per mediū divisione. quartus in mellis comportatione. quintum in cibi partione. sextum in laboris continuacione. septimum in summe pacis observatione. octauum in vigilansissima mellis conservatio. Hec per ordinem prosequentes primo dicimus quod cum homo in prima creaturam constitutus: ut leges et regulas vivendi et agendi daret omnibus creaturis. a qua dignitate quia volens cecidit ut nunc inter bestias computeat: dicitur postea. Homo cum in loco. ac. Ideo in humilitate nostri iubemur nunc sapientiam a creaturis minimis discere ex primo casu stulti et fatui nimis faci. Sic enim dicit Proverbii. vi. Glade ad formicam et piger et considera vias eius. et disce ab ea sapientiam. Sic a simili discamus de studio et labore apum: quomodo et nos nostrum laborem et studium debeamus ordinare. Primus ergo opus apum consistit in alueoli purgatione. sic et nos ante omnia alueolus conscientie nostre purgemus nihil in ea penitus relinquentes quod conscientiam vulneret et inquinet et sugiller. Quod facere monemur Eccli. vii. De negligencia expurga te cum paucis. que sunt contrito. confessio. satisfactio. que tria si sufficienter fiant purgant omnem maculam peccatorum: non cessantes ab illa purgatione donec spiritus sanctus testimonium perhibeat spiritui nostro quod omnia peccata nostra sint penitentia dimissa.

H Secundum exercitium apum est circumlimitatio. Linunt enim alueolum amaro suco: ne animalia volentia vesci melle accessum habent: sed statim ut senserint amaritudinem illi co resiliunt et ad gustum mellis non pertingant. in quo informamur quod qui melleam dulcedinem spiritus sancti in alueolo cordis sui comportare desiderat: foris se circumliniat amaritudine contemptibilis habitus: ostendens et exhibens se omnibus hominibus despiciabilem abominabilem et despectum: ne quicquam laudis vel humani seruoris sibi aliquid surripiat quod mel interioris dulcedinis corruptum. sicut illud in Cantico. S uco nigri coloris circu-

linebat se exterius: ne aliquid interior pulchritudinez obscuraret: dic. Nigra sum sed formosa. Sic apostolus interiorum decorum amaro suco contemptibilis habitus circulinatur et cum dicebat. Corint. iiiij. Vos fortis: nos infirmi. vos nobiles: nos ignobiles. vosque in hanc horam elutimus. sitimus. nudi sumus. colaphis cedimur et instabiles sumus: tanquam purgamenta huius mundi. facti sumus per ipsam. usque adhuc. qui tamen te melle interioris dulcedinis sue dic. Secundum hominem in christo raptum huiusmodi in tertium celum: et audiuit archana que licet homini loqui. Sed quid dicimus de hominibus: cuiusque gloriosus et speciosus forma per filium hominum in quo habitabat plenitudo dignitatis. de cuius plenitudine ut ait Iohann. omnes accepimus gratiam pro gratia: tanto saepe amaritudinis se circumlinierat: ut semper ysa. non esset ei species neque decor. Sic enim dicit. Ecce vidimus eum quasi leprosum percussum a deo et humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. Hanc formam omnes sancti deo placere cupientes imitari sunt. castigantes et deformantes se exterius: ut interiorum dulcedinem comportarent vel comportataz conservarent. Sic enim dicit Bermon. Omnis cura sanctorum spredo ornato cultus superfluo exterioris hominis qui certe corrumpitur: omni se diligentia prebet et occupat excolendo et decorando interiori illi qui ad imaginem dei est et renouatur de die in diem. Ceteri enim sunt deo non posse esse quicquam acceptum imagine sua: si proprio fuerit restituta decorum. Qui ergo taliter ut dictum est se non muniret facilime evanescent: dicente Grego. Depredari desiderat qui thesaurum publice in via portat. quod heu de multis experimento cognoscit: qui post primam denotionis dulcedinem redeunt ad consuetam et cupientes placere hominibus: deo incipiunt dissipare. quibus dicit dominus illud in apocalypsi. Habeo aduersum te quod charitatem primam dereliquisti. Et Cetera apum proprietas hec est: ut per mediū se dividentes una pars mellis materia importat: et alia pars importata materia intus ordinat et ponit.

sic sancta apis homo deuotus cum ex duas
bus costet naturis: scilicet corpore et anima per medi-
um se dividat: et per corpus corporalia: per spiritu-
lum spiritualia cum summa diligentia operetur.
Maz de corporalibus simul et spiritualibus
dicit ps. **H**olocausta medullata offeram tibi
cum incensu arietum: boues cum hircis.
Ma in eo quod dicit holocausta medullata tangit
spiritualia que sunt interiora. in eo autem
quod subiungit boues cum hircis tangit corpo-
ralia que sunt exteriora. **D**e eisdem autem di-
uisim monet nos apostolus cum dicit. **O**bserve
vos per misericordiam dei: ut exhibeatis
corpora vestra hostiam sanctam tecum. ubi tangit
corporalia. **C**um autem dicit. Exerce te ad pi-
etatem: tangit spiritualia. **S**i ergo volumus
ut iubemur a peculia imitari: per corpus bo-
na opera corporalia comportemus: et eadem per
puram et sinceram deuotionem. rectam inten-
tionem. ardenter dilectionem in dominum
ordinemus. et in ipso mel divinae dulcedinis
practicemus. **Q**uicquid enim de bonis nostris
operibus deo non attribuimus: non erit me-
ritorum apud deum. sed ipsa nostra opera vi-
gozem et valorem a deo accipimus quem ponimus
fundamentum. **I**psa enim opera nostra
ex hoc fundamento deo erunt meritoria vite
eterne: que sine eo fauillas et cinerez non va-
lerent. **N**on enim estimatur apud deum ut a
nobis: sed ut eius cui attribuimus et cui ea
demus per affectum et inde sunt gratiora ac
cepitibilia et preciosiora. **E**t sic patet quomodo
nos debemus per medium dividere et in vita
parte fideliter laborare. **Q**uarta apud proprie-
tas consistit in florum comportatione. **C**on-
portant enim mella sua de diversis generibus
florum: meliores sucos de singulis colligen-
tes. **S**ic et nos debemus facere si mel spiritus
sancti efficaciter in nobis coquirere cupimus
de singulis sanctis vel religiosis hominibus
quod melius in eis inuenimus comportare.
non enim omnibus omnia tantur: sed unius
datur quod alteri tenegatur: dicente Grego.
Oura dispensatio deus in electis suis do-
na dispenses: ut unius dei quod alteri tenegatur.
et unius maius quod alteri minus tribuat. ut
dum ille illum habere conspicit quod ipse non
habet. dona dei viassim alter in altero mira-

tur: et per consequens humilietur. **H**oc enim
agit in cordibus hominum quod in regionibus
terrarum. quia una regio abundat fru-
mento carens vino. alia vero abundantia ca-
reens frumento. alia autem virumque habens
caret nemoribus. quod totus deus ideo fieri
voluit. ut cum una regio alterius indigeret
comercio: ex hoc mutua in eis dilectio et pa-
cis tranquillitas nutritur. **D**inc **H**er. **V**irtutes
hominum et mores eorum consideras: ait. **A**llum
intueor singularis abstinentie. aliud ad-
mirande patientie. aliud summe humilitatis.
aliud seruissime charitatis. aliud multe
mansuetudinis. aliud magne misericor-
die et pietatis. aliud in contemplatione frequenter
excedere. hunc orationem instantia celos
penetrare. de quibus omnibus tangit apis quod
melius in eis inuenimus: in cordis nostri
alveoli comportemus. **D**ecima
apum proprietas hec est quod secundum estimationem
cibi comportati comedunt plus et minus. ut
si multus habuerint plus comedant. si mi-
nus habuerint: minus. **S**ic et nos per emis-
sionem voti non parum dico: sed nihil penitus
pro prius habemus. Ideo considerantes
nostram inopiam: parum de bonis seculi in-
vlsus nostros assumamus: omnes superflui-
tatem diligenter pcamentes. **Q**uicquid
enim de superfluo in usus nostros accipimus
erit horum ac si peccata comedamus. quia so-
la erit necessitas virtualium sine culpa. **U**n-
de **P**see dicitur nobis ex persona dei. **P**ec-
cata populi mei comedent. **Q**uod expone Grego. dicit. **D**ensemus cuius oamnatio-
nis sit sine labore mercedem laboris percipi-
re. ecce ex oblatione fidelium virtus: sed non
pro animabus fidelium ut oportet labora-
mus. illa in nostro stipendio sumimus que per
redimendis peccatis suis fideles obtulerunt
nectamen contra peccata eadem vel orationis
vel predicationis studio ut dignus est insula-
mus. **P**ropter quod cautos nos facit apostolus
dicens. **T**inctum et vestitus habentes his co-
teri simus quod sola nobis necessitas indulget. **S**e
ximum exercitium apum consistit in laborum con-
tinuacione. **T**empore enim estatis continue la-
borant in opere suo. vacantes autem et ocio
corporales corripunt graviter et castigant. sic

Bermon

et nos tempore accepto dum licet laborare ope
remur quod bonum est. veniet enim tempus in
quo nihil penitus possumus operari. Unde
Salomon a monachis nos dices. Quodcumque
potest manus tua facere instanter operare. que
nec opus: nec ratio: nec sapientia: nec sciens
ta est apud inferos quo tu pperas. Hinc Eccl.
cle. iii. Nane semina semen tuum: et resperge
ne ceterum manus tua quia erit merces operi
tuo. Item dominus in euangelio. Operamini dum
dies est. quia venit noctis in qua nemo potest
operari. Cur autem est operandum? Numquid
ut ditemur? Non. sed ut ait apostolus. ut ha
beat vnde tribuat necessitatē patiēti: hoc est
tibi pī si panis necessitatē si laborib⁹ non
intendas. Quid autem laborandum sit: docet
nos Bern⁹. dices. Queris quid agas in quo
reoccupes. primū extra quondam sacrifici
um. vel oratōis vel lectionōis studiū. quotidiani
cōscientie discussioni: emendatiōi: com
positiōi pars dici negāda nō est. Deinde ope
randum est manibus quod iniungitur: non po
tius q̄ animū delectādo ad horam detineat
q̄ spiritualib⁹ studijs delectationē cōser
uet in quo remittat animus ad horam non
ut resoluaf. Serius enim anim⁹ ad omnes
se labore compat. nec in eo dissoluntur: sed p
eum magis in semetipm colligitur qui sem
per pī oculis habere tebet. nō tam id quod
agit: sed quo agendo intendit. Et Be
rnum exercitū apum cōsistit in vigilantis
sima mellis cōseruatione. Quicunq; enim si
bi quicq; surripere nittitur: corpus et vitæ in
defensione mellis exponit. Sic deuotus ho
mo mel spissantici in corde suo congestū om
ni diligēti custodiat. ut si mūndus caro: de
mones. vel quibus proximus hominū ag
grediendo quicq; surripere nittit: per quod spi
ritus sancti gratia vel extinguitur vel minui po
test: vitam et corpus in defensionē exponat:
ut patientiā seruare valeat et tranquillitatem
animi nō amittat. ne si vulnerata fuerit mel
lis dulcedine amittamus. Hinc Eccl. x. di
citur. Si spiritus potestate habentis ascen
derit super te: locum tuum ne dimiseris. ac si
dicat. Si impugnatio quācumq; formis
te impugnauerit: non cedas. nec da locum
impugnatiōi. Hinc Ber⁹. Neccedendum

neccedendum est: retiam si grauis temptati
onum feruor virtusq; hominis statu⁹ vehemen
ter cōcussit: eligamus potius ardore q̄ ce
dere. Octauū exercitū apud cōsistit in sum
me pacis cōseruationē. Nulla enim alia qua
cūq; ex causa turbat vltimostat indebita vlt
aliqualiter inquietat. sic et nos studeam⁹ ba
bere pacem cum omnibus hominib⁹: nulla ex
causa aliquā perturbates. Et hoc moneta po
stulus dices. Quārum in nobis est cum om
nibus hominib⁹ pacem habētes. Quia ve
nit propheta. Bonū et iocundū est statim ha
bitare in vnu. Maxime autē studeam⁹ pa
cem habere cum cōscientia nostra et cu⁹ deo
q̄ pax sume nobis necessaria est ad salutē. q̄
cum deo pacem habuerim⁹: necesse est ut no
bis omnia seruēt pacem. quia sicut dicit Sa
pien. v. Armabis creaturam ad vltionē ini
micorum: et pugnabis cum eo orbis terrar⁹ cō
tra iniensatos. Hic Job. Quis restituit ei et
pacem habuit: quasi diceret nemo. Et ideo
iterū dicit. Elcōquiesce ei et habebis fructus optimos. qui fructus
sunt peccator⁹ remissio. gratia p̄ collatio. vi
tatum adepno. Ad quā nos p̄ducat tē.

CVII. De dedicatiōe ecclesie.

Denest arbor bo

na que facit fructus malos: neq;
arbor mala faciēs fructum bonū.

Luc. vi. Dicit Ber⁹. Quoniam cōscunq; insen
sibilium rerū species in sacra pagina ad medi
um deducuntur: hoc non cōtingit ut ille res
curent: sed ut per eas homines informētur.
Neq; em⁹ ut ait apls. debobus cura est deo:
min⁹ autē de arboribus. In verbis ergo p
ositis quōd nobis per ordinem pponuntur.
Primo em⁹ bone arbores pponuntur. secundo
boni ea p̄ fructū subsequuntur. tertio male ar
bores tanguntur. q̄rto mali fructū subiunguntur.
Primum ibi. Pro est arbor bona. secundū ibi
que facit fructus malos. tertius ibi: neq;
arbor mala. quartū ibi: faciēs fructus bonos.
quod cōiunctum intelligendū est: hoc est q̄
diu arbor est bona non potest facere malos
fructus. et q̄diu est mala non potest facere
bonos. Nos autem ordinem hic propositū
relinquētes: et sensum de sensu. et sentenciaz